

'De leerlingen laten zoveel verantwoordelijkheid zien'

De wensen van de Da Costaschool waren duidelijk: gericht werken aan burgerschap en sociale competenties, leerlingen die zich verantwoordelijk opstellen en een veiliger klimaat. De keuze viel op Vreedzaam. Nu het einde van de tweejarige implementatie in zicht is, kijkt directeur Chantal Böke vast terug. 'Waar ik echt van onder de indruk ben: het enthousiasme van de leerlingen om mee te helpen en te denken. Ze laten zoveel verantwoordelijkheid zien.'

Vreedzaam: een democratisch besluit

Binnen het programma Vreedzaam fungeert de school als democratische oefenplaats. De school trapt daar goed mee af, door het team gezamenlijk mee te laten denken over de invulling van het burgerschapsonderwijs. 'Het hele team stond achter Vreedzaam. Het was echt een gezamenlijk besluit,' vertelt Chantal. 'Er waren geregeld conflicten en onrust. Het team deelde de behoefte aan een verandering van het schoolklimaat, aan basisafspraken en aan een gezamenlijke taal.'

'Het team ziet een afname in het aantal conflicten, meer rust en een enorme toename in de verantwoordelijkheid die leerlingen nemen.'

Chantal Böke, directeur Da Costaschool, Hilversum

Verandering, voor iedereen

Wat heeft Vreedzaam teweeggebracht bij leerlingen, ouders, het team en de schoolleiding? Chantal: 'Leerlingen voelen zich veiliger en vrij om hun mening te geven. Conflicten lossen ze zelf op of met de leerlingmediator. Er komen geen kinderen meer in mijn kantoor hiervoor. Een plekje in de leerlingenraad is felbegeerd. Bijzonder he? Het team ziet een afname in het aantal conflicten, meer rust en een enorme toename in de verantwoordelijkheid die leerlingen nemen. Kinderen ruimen bijvoorbeeld de klas op en vinden

dat belangrijk. De ouderavond over Vreedzaam is heel goed bezocht en ook ouders zien de rust in de school.'

De hobbels

Natuurlijk is de school onderweg ook de nodige hobbels tegengekomen. 'Wat we zien is dat leerlingen er soms aan moeten wennen dat het op school anders gaat dan op straat. En waar mogen kinderen thuis over meepraten? Dat kan een heel ander democratisch speelveld zijn. Ze beginnen dat wel echt te begrijpen en te accepteren. We maken dat ook goed bespreekbaar. Verder ging de invoering in de onderbouw soepeler dan in de bovenbouw. Dat zal in de toekomst makkelijker gaan, omdat kinderen dan op jonge leeftijd al gewend zijn aan de werkwijze. Maar ook in de bovenbouw weten ze heel goed: tot hier en niet verder. Voor iedereen is duidelijk wat aanvaardbaar is en wat niet.'

Hoe nu verder?

Er is een leerwerkgroep samengesteld voor burgerschap en Vreedzaam, die er mede voor gaat zorgen dat de ingezette lijn wordt vastgehouden. 'Ja, wat er ook gebeurt: we staan voor wat we hebben neergezet en dat moeten we blijven uitstralen. Dat vraagt om een goede borging. Ik wil graag een kwaliteitskaart waar alle stappen op staan, bijvoorbeeld als een kind zich niet veilig voelt. Verder willen we volgend jaar weer een ouderavond organiseren en die betrokkenheid blijven vergroten. Het team heeft een gezamenlijke verantwoordelijkheid natuurlijk, ook voor de borging. Dat enthousiasme is er ook, omdat iedereen ziet en voelt: het werkt. Ik ben heel dankbaar dat we met Vreedzaam begonnen zijn.'